Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru afaceri externe

2023/2072(INI)

5.9.2023

PROIECT DE RAPORT

referitor la implicațiile în materie de securitate și apărare ale influenței Chinei asupra infrastructurii critice din Uniunea Europeană
(2023/2072(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Klemen Grošelj

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la implicațiile în materie de securitate și apărare ale influenței Chinei asupra infrastructurii critice din Uniunea Europeană
(2023/2072(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

– având în vedere titlul V din Tratatul privind Uniunea Europeană, în special capitolul 2 secțiunea 2 privind dispozițiile referitoare la politica de securitate și apărare comună,

– având în vedere „Busola strategică pentru securitate și apărare – Pentru o Uniune Europeană care își protejează cetățenii, valorile și interesele și contribuie la pacea și securitatea internațională”, aprobată de Consiliu la reuniunea sa din 21 martie 2022 și confirmată de Consiliul European la 25 martie 2022,

– având în vedere Declarația de la Versailles adoptată la reuniunea informală a șefilor de stat și de guvern din 11 martie 2022,

– având în vedere Comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 20 iunie 2023 intitulată „Strategia europeană de securitate economică” (JOIN(2023)0020),

– având în vedere Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului (Directiva privind reziliența entităților critice)[1],

– având în vedere directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2)[2],

– având în vedere Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 privind o abordare coordonată la nivelul Uniunii în vederea consolidării rezilienței infrastructurii critice,

– având în vedere comunicatul summitului de la Vilnius, emis de șefii de stat și de guvern care au luat parte la reuniunea Consiliului Atlanticului de Nord de la Vilnius la 11 iulie 2023,

[1] JO L 333, 27.12.2022, p. 164.
[2] JO L 333, 27.12.2022, p. 80.

– având în vedere Regulamentul (UE) 2023/XXXX din [data] al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european al semiconductorilor (Actul privind cipurile)[3],

– având în vedere propunerea Comisiei din 15 septembrie 2022 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele orizontale în materie de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 (COM(2022)0454),

– având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere avizul Comisiei pentru comerț internațional,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0000/2023),

A. întrucât recenta comunicare comună privind o strategie europeană de securitate economică se axează pe reducerea la minimum a riscurilor care decurg din anumite fluxuri economice în contextul creșterii tensiunilor geopolitice și al schimbărilor tehnologice accelerate, menținând în același timp deschiderea și un dinamism economic maxim;

B. întrucât Directiva privind reziliența entităților critice și Directiva NIS 2 oferă un cadru juridic cuprinzător pentru a consolida atât reziliența fizică, cât și cea digitală a infrastructurii critice, inclusiv a celei legate de energie, transporturi, sănătate, infrastructura digitală, apă și alimente;

C. întrucât de la emiterea Recomandării Consiliului din 8 decembrie 2022 se desfășoară deja acțiuni cu țintă precisă care să asigure un răspuns comun al UE la incidente, inclusiv prin consolidarea coordonării cu NATO prin intermediul Grupului operativ UE-NATO privind reziliența infrastructurii critice integrat în dialogul structurat NATO-UE privind reziliența;

D. întrucât politicile coercitive și acțiunile tot mai îndrăznețe ale Republicii Populare Chineze (RPC), inclusiv poziția sa agresivă față de Taiwan, precum și consecințele sociale și economice ale pandemiei de COVID-19 și ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei au pus în evidență vulnerabilitățile UE și au reafirmat necesitatea de a reduce riscul pe care îl presupun relațiile sale cu RPC și cu alte țări terțe nedemocratice;

E. întrucât achiziționarea de infrastructură critică de către China, în special în vecinătatea UE, inclusiv în Balcanii de Vest, prezintă un risc din ce în ce mai mare pentru legătura dintre comerț și securitate;

F. întrucât parteneriatul strategic sino-rus continuă să se amplifice, inclusiv în domeniul transferurilor de tehnologie și de capabilități militare,

Esența problemei: înțelegerea strategiei de fuziune militar-civilă a Chinei

[3] JO L XXX.

1. subliniază că strategia de fuziune militar-civilă a Chinei (FMC) este un program și un plan coordonat de stat de a utiliza toate pârghiile puterii de stat și comerciale pentru a consolida și sprijini Armata de Populară de Eliberare (APE), aripa armată a Partidului Comunist Chinez (PCC);

2. consideră că sistemul politic și economia Chinei, conduse de partid, impun adesea întreprinderilor private să își alinieze interesele comerciale la activitățile militare, de represiune și de ingerință politică ale PCC; subliniază că, în consecință, activitățile internaționale ale întreprinderilor chineze ajută PCC să își extindă influența asupra altor țări și să își submineze rivalii geopolitici;

3. consideră că FMC trebuie înțeleasă într-un context politic și strategic mai larg, ținându-se seama de interconexiunile cu alte inițiative, cum ar fi inițiativa „O centură, un drum” (inclusiv Drumul digital al mătăsii); consideră că obiectivul final al FMC este de a promova obiectivul strategic pe termen lung al Chinei de a deveni principala putere mondială;

Consecințele strategiei civil-militare a RPC

4. avertizează că există riscul ca întreprinderile chineze, în special cele care au legături directe sau indirecte cu sistemul militar chinez, să se implice în activele strategice ale UE; subliniază, în acest sens, îngrijorarea sa cu privire la faptul că tehnologia și competența tehnologică vor fi transferate armatei chineze, sporind capacitatea acesteia de a dezvolta următoarea generație de tehnologie militară, care poate fi utilizată pentru a constrânge parteneri din Asia și din întreaga lume;

5. subliniază că China produce 70 % din bateriile din lume (găzduind trei dintre primii cinci mari producători de baterii), reprezintă 60 % din producția mondială de aluminiu și 75 % din producția de siliciu, este cel mai mare producător de litiu rafinat (60 %) și prelucrează 70 % din cupru, producând 84 % din nichelul și 85 % din cobaltul lumii; subliniază că întreprinderile miniere chineze își desfășoară activitatea în Republica Democratică Congo (cobalt), Indonezia (nichel) și Chile și Australia (litiu) și că cvasimonopolul său asupra producției și prelucrării acestor produse critice reprezintă nu numai o provocare geopolitică acută pentru UE, ci și un risc enorm pentru apărarea Europei și pentru alte sectoare industriale ale acesteia;

6. reamintește că atât comunicațiile diplomatice, cât și cele militare circulă prin cabluri submarine aflate în proprietate privată și furnizate de companii chineze, cum ar fi HMN Technologies, o entitate de culegere cibernetică de informații afiliată APE; își exprimă profunda îngrijorare în legătură cu sistemele de cabluri de date submarine exploatate de societatea chineză HMN Technologies, care conectează teritoriile statelor membre ale UE și regiunea indopacifică, inclusiv bazele militare ale statelor membre și ale NATO din regiune, creând vulnerabilități de securitate din perspectiva supravegherii subacvatice și a culegerii de informații;

Găsirea unor soluții: extinderea setului de instrumente de răspuns la îngrijorările în materie de securitate și apărare

7. avertizează că deteriorarea mediului de securitate din Europa și din întreaga lume impune urgent o reflecție asupra modalităților de întărire a autonomiei strategice a UE și

de reducere a dependențelor sale de țări precum RPC, care sunt rivali sistemici, nu parteneri strategici; subliniază că este necesar să se prevină scurgerile de tehnologii emergente sensibile și de produse cu dublă utilizare esențiale către actori problematici care urmează strategii de fuziune militar-civilă sau colaborează în cadrul acestora;

8. rămâne preocupat de faptul că infrastructura critică europeană devine tot mai vulnerabilă la influența externă; salută, în acest sens, măsurile legislative recente de întărire a rezilienței entităților critice din UE; constată însă cu îngrijorare că astfel de inițiative se limitează în mare măsură la proceduri de examinare a investițiilor străine directe, lăsând alte canale deschise pentru ca PCC să obțină acces și influență asupra activelor critice;

9. consideră că examinarea părților interesate care au acces la infrastructura critică nu se poate limita la investițiile directe; solicită extinderea instrumentelor actuale care tratează investițiile străine directe și subvențiile străine în sensul includerii de proceduri generalizate de examinare pentru toate părțile interesate implicate în proiectele de infrastructură critică ale UE; invită Comisia, cu sprijinul statelor membre, să inventarieze, să urmărească și să evalueze accesul Chinei la infrastructura critică din UE; subliniază că statele membre sunt responsabile în ultimă instanță pentru protejarea infrastructurii, dar nu au aplicat consecvent orientările actuale privind investițiile străine directe și nici nu au creat mecanisme de examinare a investițiilor la nivel național;

10. salută potențialul propunerii Comisiei privind o strategie europeană de securitate economică de a extinde setul de instrumente al UE la exporturile sau investițiile externe într-un set restrâns de tehnologii generice esențiale cu aplicații militare, printre altele, în domeniul informaticii cuantice, al semiconductorilor avansați și al inteligenței artificiale; solicită adoptarea rapidă a propunerilor Comisiei și solicită statelor membre să introducă integral cadrul de reglementare extins al UE, excluzând entitățile care ar putea contribui la FMC;

11. salută, de asemenea, propunerea Comisiei de a preveni scurgerea de tehnologii emergente sensibile prin stabilirea unei liste de tehnologii cu dublă utilizare, pe baza unor criterii strict definite și orientate spre viitor, cum ar fi potențialul favorizant și transformator al unei tehnologii, riscul de FMC și riscul ca tehnologia să fie utilizată abuziv pentru a încălca drepturile omului; invită Comisia și statele membre să identifice și să ia măsurile de protecție adecvate pentru aceste tehnologii cu dublă utilizare cât mai curând posibil;

12. salută adoptarea Actului european privind cipurile, care va mări capacitatea UE de a produce semiconductori și va crea o hartă strategică a lacunelor în materie de capabilități din lanțul valoric al semiconductorilor din UE, limitând astfel dependența UE de țări terțe precum China; solicită propuneri suplimentare de asigurare a securității lanțurilor de producție și de aprovizionare ale infrastructurilor și materialelor critice în UE;

13. invită Comisia să propună un nou cadru legislativ pentru a atenua riscurile de securitate generate de furnizorii de sisteme de cabluri submarine; subliniază necesitatea de a împiedica furnizorii de sisteme de cablu, cum ar fi companiile chineze, să transmită date

serviciile de informații, cu excepția celor legate de protejarea infrastructurii împotriva intervențiilor externe sau a atacurilor;

Legătura intern-extern: consolidarea rezilienței celor mai apropiați parteneri ai UE

14. este conștient de pătrunderea RPC pe piața UE și în vecinătatea sa extinsă; invită Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) să se asigure că măsurile luate pentru a consolida reziliența UE în fața influenței chineze sunt extinse și la partenerii cei mai apropiați ai UE, în special la țările în curs de aderare și la cele care fac parte din politica de vecinătate a UE;

15. reamintește că forțele navale ale RPC au instrumente juridice care asigură capacitatea de a utiliza navele civile și infrastructura civilă a Chinei în scopuri militare și de securitate; consideră că China își poate utiliza infrastructura comercială civilă pentru a sprijini prezența APE în țări terțe; avertizează că această fuziune militar-civilă oferă APE acces la porturi străine, permițându-i să își amplaseze în prealabil sprijinul logistic pentru a susține desfășurări navale în zone precum Oceanul Indian, Marea Mediterană și Oceanul Atlantic; subliniază că riscurile de spionaj sunt cele mai ridicate atunci când activele comerciale civile chineze sunt situate în centre logistice din apropierea bazelor navale ale UE și NATO sau ale operatorilor portuari care au semnat acorduri pentru a oferi sprijin logistic întreprinderilor europene;

16. constată că o treime din întreaga infrastructură construită în Africa începând din 2010 a fost finanțată și construită de întreprinderi de stat chineze; subliniază că în ultimii 20 de ani China și-a înmulțit angajamentele comerciale, de investiții și de creditare care conțin puține obligații contractuale sau sunt opace; își exprimă îngrijorarea că acest model chinez este evident atractiv pentru multe țări care nu pot îndeplini cerințele UE pentru accesul la niveluri echivalente de finanțare, ceea ce extinde influența Chinei în detrimentul parteneriatelor UE; invită Comisia și SEAE să se asigure că standardele înalte ale UE în materie de investiții în relație cu partenerii nu-i compromit relațiile și angajamentul de securitate ca partener fiabil și strategic;

17. subliniază cu îngrijorare strategia RPC de a construi o „bază de cooperare pentru economia albastră” de-a lungul coastei Africii, inclusiv prin construirea de nave de pescuit și de instalații de reparații ale navelor, care pot fi utilizate și în scopuri militare; subliniază că există o lipsă generală de detalii și transparență în legătură cu aceste acorduri și licențe încheiate cu țările africane; subliniază potențialele consecințe geopolitice pentru UE, în special în țările terțe în care UE este implicată;

°

° °

18. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei / Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului și Comisiei.